

Blåtunga bekämpas bäst av djurägaren själv

Låt djurägarna och deras besättningsveterinärer ta ansvar för den fortsatta blåtungebekämpningen.

Den 6 september detta år rapporterade Jordbruksverket om det första fallet av "bluetonguesmitta" i Sverige. Verket drog omedelbart i gång den förberedda vaccinationskampanjen, kallade in distriktsveterinärer och privata veterinärer, hyrde in Blå stjärnor och hemvärnsmän för att bistå i fältarbetet. Lokaler och leasingbilar införskaffades, och bilden av ett beslutsamt och effektivt agerande kablades ut i massmedia. Enligt uppgift i pressen i dag (den 14 oktober) är 40 vaccinationsteam engagerade i arbetet.

Den 28 september meddelade SVA via statsepizootologen: "Risken för smittspridning av blåtunga är liten" och "att chansen är god att vaccinationskampanjen förebyggt stora utbrott nästa år". Jordbruksverket bekräftade senare att vaccinationen nu inriktas mot nästa års smitta. För att uppehålla immunitet måste djuren därefter vaccineras en gång årligen.

I Svenska Dagbladet den 14 oktober anges att den beräknade kostnaden för blåtungebekämpningen nu stigit till i veterinära sammanhang svindlande 120 miljoner kronor vilket motsvarar cirka 150 veterinära årsarbeten. Av denna kostnad svarar vaccinet för 6 miljoner kronor, det vill säga 5 procent. Från Jordbruksverket framförs oro för att politiker inte kommer att fortsätta tillföra så mycket budgetmedel till den framtida bekämpningen.

Vaccinationskampanjen har hittills genomförts under den normala betesperioden i södra Sverige. Detta har inneburit stora upppoffringar och mycket extra arbete för djurägarna, förutom de risker för skador på både på folk och kreatur som uppstår när djuren hanteras under stressade former.

Biverkningar som till exempel kastningar har rapporterats vid användande av liknande vacciner. Dessutom föreligger risk för spridning av smittsamma sjukdomar när vaccinationsteamerna förflyttar sig mellan besättningar.

Inom svensk animalieproduktion förekommer ett flertal vaccinationsprogram. Den allra största delen av det praktiska arbetet utförs av djurägaren själv efter delegation av besättningsveterinären.

Att vaccinera nötkreatur med det avdödade vaccinet mot blåtunga är inte mer komplicerat än att alla djurägare, med vana från delegerad behandling eller att följa upp av veterinären insatt behandling, klarar detta. En förutsättning är naturligtvis att en veterinär ger nödvändiga anvisningar och tar ansvar för att vaccinationen genomförs korrekt, som att till exempel enbart friska djur vaccineras.

Sverige är det enda landet i EU där staten har monopoliserat vaccinationsuppdraget mot blåtunga, med de ovan redovisade mycket höga kostnaderna som följd.

För att reducera vaccinationskostnaderna till en rimlig nivå och minska olägenheterna för djurägarna bör Jordbruksverket göra som resten av länderna inom EU, det vill säga ge

näringslivet förtroendet att i sitt eget intresse ta ansvar för att vaccinationerna genomförs på föreskrivet sätt.

Vaccinationerna kan då i lugn och ro planeras till tillfällen då man ändå hanterar djuren, som dräktighetsundersökningar, fårklippning etcetera. Flertalet nötkreatur i Sverige är för övrigt uppstallade på ett sådant sätt att vaccinationen är lätt genomförbar under stallsäsongen.

Agneta Johnsson

leg veterinär

ordförande i Veterinärer i Sverige